

opusdei.org

Darbs kā nemitīga cilvēciska aktivitāte

Raksts publicēts

"BusinessWorld" 2021. gada 1.
jūnijā. Pāvesta Jāņa Pāvila II,
monsinjora Fernando Okarisa
un svētā Hosemarijas Eskrivas
pārdomas par cilvēka darba
vērtību. Pirmo reizi publicēts
Filipīnās, laikrakstā
BusinessWorld, 2021. gada 21.
jūnijā

19.07.2021

Cilvēki, kas cenšas izprast darba
nākotni pēc pandēmijas, pārlieku

koncentrējas uz darba tehniskajiem un tehnoloģiskajiem aspektiem. Daudz tiek runāts par attālināto darbu (darbu no mājām), hibrīdo darbu (kombinēts darbs no mājām un birojā), saziņas un darījumu digitalizāciju, tā sauktās Industriālās revolūcijas 4.0 paātrināšanu (mākslīgais intelekts, robotizācija, lietu internets, lielie dati) utt. Tomēr mums nevajadzētu aizmirst, ka, pirmkārt un galvenokārt, darbs ir cilvēciska darbība. Viņa Svētība pāvests Jānis Pāvils II savā enciklikā “Par cilvēka darbu” rakstīja:

“Darbā cilvēks nopelna savu dienišķo maizi, kā arī veicina nepārtrauktu zinātnes un tehnoloģiju attīstību un pāri visam — nemitīgu kultūras un morāles līmeņa celšanos sabiedrībā, kurā viņš dzīvo kopā ar tiem, kas pieder vienai saimei. Un darbs nozīmē jebkuru cilvēka darbību — gan mehānisku, gan intelektuālu — neatkarīgi no tās iedabas vai

apstākļiem; tas nozīmē jebkuru cilvēka darbību, kuru visu to daudzo darbību vidū, uz ko cilvēks ir spējīgs un kam viņš ir nolemts pēc savas un cilvēces būtības, var un vajag uzskatīt par darbu.”

“Cilvēks redzamajā Visumā ir radīts pēc Dieva sejas un līdzības, un viņš te nonācis, lai pakļautu Zemi. Tālab no pašiem pirmsākumiem viņam ir jāstrādā. Darbs ir viena no īpašībām, kas cilvēku nošķir no pārējām radībām, kuru darbības dzīvības saglabāšanai nevar nosaukt par darbu. Tikai cilvēks ir spējīgs strādāt, tikai cilvēks strādā, un vienlaikus darbs aizņem cilvēka eksistenci uz Zemes. Tādējādi darbam ir īpaša cilvēka un cilvēces zīme — cilvēku kopienā strādājoša indivīda zīme. Un šī zīme nosaka cilvēka īpašības, veidojot viņa iekšējo pasauli.”

Monsinjors Fernando Okariss, Opus Dei prelāts, atgādina mums šos Viņa

Svētības Jāņa Pāvila II vārdus. Publikācijā “Nākotnes darbs: cilvēka attiecību pasaules “atjaunošana”” viņš uzsver patiesību, ka darbs sniedz mums iespēju stiprināt vienu no cilvēka personības stūrakmeņiem — spēju pieņemt un būt atvērtam pret citiem. Jebkurām prognozēm par nākotnes darbu būtu jāsākas ar šo pamatprincipu. Viņš citē pāvestu Francisku, kurš 1. maija Darba svētku uzrunā teica: *“Primārais cilvēka aicinājums ir strādāt. Un tas piešķir cieņu ikvienam cilvēkam.”*

Monsinjors Okariss atzīst Covid-19 izraisītās pandēmijas nevēlamo ietekmi uz darbu: *“Pandēmija turpina apgrūtināt miljoniem vīriešu un sieviešu, kas zaudējuši darbu vai ir spiesti strādāt nestabilā darba vidē. Šīs divas brūces — bezdarbs un nenoteiktība — liek domāt par darba nākotnes perspektīvām.”*

Un patiesi — mums vajadzētu vairāk raizēties nevis par to, kā cilvēki, kuriem ir darbs, pielāgosies hibrīdam darbam vai digitalizācijai, bet par to, kā cilvēki, kuri pandēmijas laikā zaudējuši darbu, to atradīs un kā risināt bezdarba un nepietiekamas nodarbinātības problēmu, kas skar ceturto daļu no visiem darbaspējīgajiem cilvēkiem Filipīnās.

Gatavojoties grūtībām, ar ko darbiniekiem būs jāsastopas jaunajā realitātē, jānorāda, cik svarīgi ir palīdzēt cilvēkiem, kuri zaudējuši darbu ekonomiskās lejupslīdes rezultātā — 9,6% IKP 2020. gadā, 4,2% kritums 2021. gada pirmajā ceturksnī un, iespējams, vēl straujāks kritums šī gada otrajā ceturksnī. Viens no redzamākajiem risinājumiem ir bezdarbnieku pārprofilēšana, tādējādi nodrošinot trūkstošo darbaspēku celtniecības nozarē un veselības aprūpē

(medmāšas, aprūpētāji, fizioterapeiti)
un sagatavojot prasmīgus skolotājus.

Tāpat gan valsts, gan privātajā
sektorā nekavējoties jāpieņem
lēmumi, kā palielināt algas un
piešķirt papildu pabalstus pārtikas
piegādātājiem un citiem loģistikas
uzņēmumu, kā *Lazada*, *Lalamove*,
Angkas un *Grab*, darbiniekiem.

Covid-19 pandēmijas laikā patērētāji
(galvenokārt no A un B

mājsaimniecībām) patērīna preces,
tostarp ilgstoša patērīna preces,
piemēram, mājsaimniecības
priekšmetus vai mēbeles, sākuši
iegādāties tiešsaistē. Paredzams, ka
šie patērētāju uzvedības modeļi
saglabāsies arī jaunajā realitātē.

Tālab jāpārdomā vēl kāds nozīmīgs
ar darbu saistīts jautājums —
piegādes šoferu un kurjeru statuss.
Vai viņi uzskatāmi par digitālo
platformu darbiniekiem vai
pašnodarbinātajiem?

Rojs Stefans Kanivels rakstā, kas 13. maijā publicēts *Philippine Daily Inquirer*, ziņo — martā Spānijas valdība izsludināja likumu, kas paredz, ka pārtikas piegādes kurjeri ir digitālo platformu darbinieki. Vēl pirms vairākiem mēnešiem arī Spānijas Augstākā tiesa lēma, ka kurjeriem ir jābūt algotiem darbiniekiem. Līdzīgi lēmumi pieņemti arī Apvienotajā Karalistē un Francijā. Pēc AK Augstākās tiesas lēmuma uzņēmums *Uber* pieņēma darbā 70 000 kurjeru. Tas viņiem nodrošina minimālo algu, apmaksātu atvaļinājumu un citus ieguvumus. Ideālā gadījumā privātajiem uzņēmumiem, kas investē šajos loģistikas uzņēmumos, būtu jāseko AK un *Uber* piemēram, negaidot valdības lēmumus.

Tāpat problemātiska ir kvalitātes pasliktināšanās attiecībās, kas, kā pierādīts vairākos sociālzinātņu

pētījumos, ir lielākais cilvēku laimes avots.

Monsinjors Fernando Okariss, Opus Dei prelāts

Monsinjors Okariss norāda:

“Daudzviet šī veselības krīze likusi klātienēs darbu aizstāt ar ekrāniem mājās, kam ir pozitīvas un arī dzan negatīvas sekas. Attālinātā darbā mēs redzam gan tehnoloģiju sasniegumus, gan to ierobežojumus. No vienas puses ir panākts progress un pārvarēti šķietami nepārvarami šķēršļi, taču vienlaikus mēs redzam, ka cilvēkiem ir vajadzīgas reālas, nevis virtuālas attiecības, lai varētu dalīties ar to, kas mīt viņu sirdīs.”

Ja vēlamies, lai pasaule pēc pandēmijas saglabā savu sākotnējo mērķi — vienota cilvēces attīstība ikviena labā —, “darbavietu saglabāšana un radīšana, izmantojot to cilvēku radošumu, kuri patiesi vēlas dot labumu citiem, šobrīd,

*iespējams, ir viena no galvenajām
labdarības prasībām.”*

Industriālā revolūcija 4.0 ir vēl viena
cilvēces attīstības fāze, ko radījuši
Dieva dāvatie cilvēces radošie prāti.
Varbūt patlaban notiekošie
zinātniskie pētījumi kosmosā
nodrošinās zināšanas, kas pāraugs
Industriālajā revolūcijā 5.0.

Monsinjors Okariss vērš uzmanību
uz nepārejošām vērtībām: *“Šādi
darbs ir ieraugāms savā patiesajā
gaismā — kā “vieta”, kur mēs visi
varam sniegt savu ieguldījumu,
turklāt ne tikai ekonomiskā ziņā.
Vīriešu un sieviešu kopīgais
aicinājums strādāt liek mums
“atjaunot” cilvēcīgo attiecību pasauli.
Turpretim dažādos veidos zaudējot
cieņu pret darbu, cilvēka dziļākā
būtība tiek izkropļota.”*

*“Šķiet, ka atpakaļceļa nav, tāpēc,
meklējot jaunus risinājumus,
mīlestība pret citiem atbrīvo*

radošumu, kas nepieciešams, lai kopā atrastu jaunus ceļus. Nav viena konkrēta ceļa tālāk — to ir daudz, un tos allaž vada kalpošana, kas ir kopējā labuma stūrakmens. Jebkurā gadījumā cieņa pret darbu balstīta mīlestībā.”

Monsinjors Okariss rakstu noslēdz, citējot “Ikdienas dzīves svēto” (kā viņu sauca Jānis Pāvis II), Opus Dei dibinātāju Hosemariju Eskrivu, kurš īpaši daudz sludināja par svētīto ikdienas darbu, kas parāda cilvēka mīlestību pret Dievu un savu kaimiņu:

“Cilvēces lielākā privilēģija ir spēja mīlēt un būt augstāk par īslaicīgo un gaistošo. Mēs varam mīlēt citas būtnes, izteikt vārdus “es” un “tu”, kam ir tik dziļa nozīme. Un mēs varam mīlēt Dievu, kurš mums atver debesu vārtus, pieņem mūs savā ģimenē un ļauj ar sevi runāt aci pret aci draudzībā. Tieši tāpēc darbs nekad

*neaprobežojas ar materiālu procesu.
Darbs dzimst mīlestībā, tas ir
mīlestības apliecinājums un ir
vienmēr vērsts uz mīlestību.”*

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
lv-lv/article/darbs-ka-nemitiga-
cilveciska-aktivitate/](https://opusdei.org/lv-lv/article/darbs-ka-nemitiga-cilveciska-aktivitate/) (20.03.2026)